

Biedrības "Partnerība Daugavkrasts" jauno biedru iesaiste un rekomendācijas atbildības deleģējumam

Autors: Sandra Zilberta
2022.gads

ĶEKAVAS NOVADA NVO, TIEM RAKSTURĪGĀ DIENASKĀRTĪBA	2
NVO IESAISTES MEHĀNISMI	4
MĒRĶA GRUPAS	4
STRATĒĢISKIE VIRZIENI	4
TAKTISKIE MĒRĶI	5
DIVI LĪDZDALĪBAS MEHĀNISMI: DIGITĀLĀ LĪDZDALĪBA UN STROPI	5
TRĪS SABIEDRĪBAS IESAISTES LĪMEŅI:	6
JAUNO BIEDRU SASNIEGŠANA: SATURS UN KONTEKSTS	7
VIETRAŽU (POTENCIĀLO "DAUGAVKRASTA" BIEDRU) VIENOJOŠĀS PAZĪMES	8
"DAUGAVKRASTA" KOMUNIKĀCIJAS RESURSA IEDALĪJUMS PĒC TO INTENSITĀTES	8
JAUNS VIETRADES SATURS	8
RĪCĪBAS	10
DIGITĀLIE RISINĀJUMI ATBILSTOŠI DIGITĀLĀS LĪDZDALĪBAS	
METODOLOĢIJAS LĪMEŅIEM	10
METODOLOĢIJAS IEVIEŠANAS PROCESA PROGRESA NOVĒRTĒŠANAS	
KRITĒRIJI	11

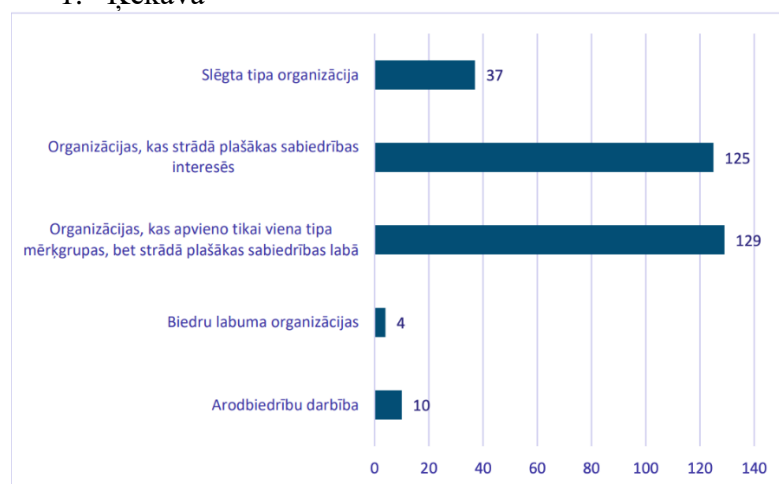
Ķekavas novada NVO, tiem raksturīgā dienaskārtība

Saskaņā ar 2020.gada datiem Ķekavas novadā ir reģistrētas 289 biedrības, 11 nodibinājumi un 3 arodbiedrības¹. Ķekavas novada trešā pozīcija Latvijā pēc NVO skaita ir fiksēta jau Sabiedrības integrācijas fonda pētījumā 2013.gadā².

Saskaņā ar partnerību “Pierīgas partnerība” un “Daugavkrasts” Lursoft datu analīzi nozīmīgā 2021.gada pētījumā “Nevalstisko organizāciju atbalsta nodrošinājums Mārupes, Olaines un Ķekavas novados” Ķekavas novadā pēc administratīvi teritoriālās reformas 2021.gadā ir reģistrētas 375 biedrības un 13 nodibinājumi³. Kaut gan kopējais NVO skaits novadā ir iespaidīgs, taču organizāciju darbība nav regulāra, par ko liecina pētījumā veiktās intervijas ar NVO pārstāvjiem. Tieši Ķekavas novadā vairākas biedrības pētniekiem apstiprinājušas, ka to darbība tiek pastiprināta pirms pašvaldību vēlēšanām.

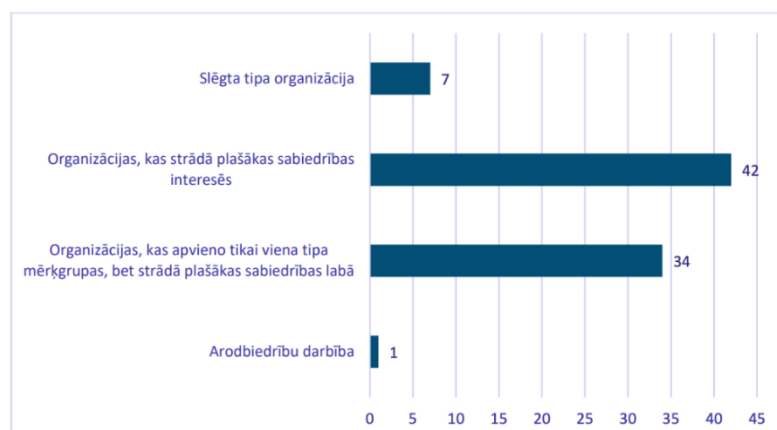
Pētījums ilustrē Ķekavas un Baldones novada NVO pēc to darbības mērķa, demonstrējot, ka vairums reģistrēto organizāciju strādā plašākas sabiedrības interesēs, vai apvieno viena tipa mērķgrupas, bet strādā plašākas sabiedrības labā:

1. Ķekava

Avots: Dina Bite, Uldis Dūmiņš, pētījums “Nevalstisko organizāciju darbības nodrošinājums Mārupes, Olaines un Ķekavas novados”

2. Baldone

¹ <http://www.aprinkis.lv/index.php/sabiedriba/dzive-un-ticiba/15616-divi-latviesi-tris-biedribas-nvo-pierigas-novados-2-dala>

² <https://www.sif.gov.lv/lv/media/67/download>

³ <https://www.pierigaspartneriba.lv/wp-content/uploads/2021/10/Petijums-Pieriga-NVO.pdf>

Avots: Dina Bite, Uldis Dūmiņš, pētījums “Nevalstisko organizāciju darbības nodrošinājums Mārupes, Olaines un Ķekavas novados”.

Pētnieki secina, ka *“Nevalstiskās organizācijas novados ir dažādas – nacionāla mēroga, kam principā neinteresē notiekošais novadā, šauri specializētas biedru labuma organizācijas, taču ir arī tādas, kuras darbojas noteiktas sabiedrības daļas labumam un/ vai veicina novada attīstību. Zemāk, balstoties uz kāda pētījuma dalībnieka pieredzi, sniegta “alternatīvā” nevalstisko organizāciju tipoloģija, kas nav politikorekta, taču labi raksturo situāciju Latvijas nevalstiskajā sektorā un kas nenoliedzami jāņem vērā pie novada attīstības un sadarbības attiecību veidošanas:*

- 1. aktīvi cilvēki, ar spožām idejām, vēlmīgi darboties sabiedrības labā (“ar degsmi acīs”);*
- 2. slēptās uzņēmējdarbības organizācijas (radušās augsto nodokļu dēļ atsevišķās jomās, ziedojums NVO apmaiņā pret pakalpojumu, t.sk. sporta organizācijas, interešu izglītība);*
- 3. organizācijas kā “plākssteri” valsts institūciju un pašvaldību neizdarībām (nepilnīgi nodrošināts pakalpojums, piemēram, skolu atbalsta biedrības, valsts nespēja veikt savas funkcijas, piemēram, reto slimību biedrības, “ir cilvēki, kas sabiedrības neizdarību uzņemas uz sevi”);*
- 4. starp sabiedriskā labuma organizācijām ir daudz tādu, kuras šo statusu iegūst pašvaldības atbalsta dēļ.”*

Pētnieki priekšlikumu sadaļā ir ieteikuši Ķekavas novadā noslēgt sadarbības memorandu starp Ķekavas novadu un biedrību “Daugavkrasts” kā nevalstisko sektoru koordinējošu organizāciju, kā arī rosinājuši visas Pierīgas pašvaldībās sniegt atbalstu tādu organizāciju darbībai, kas darbojas profesionāli un piesaista pašvaldības darbības teritorijai finansējumu no ārējiem avotiem, piemēram, īstenojot ES fondu finansētus projektus. Atbalsts var tikt sniegts līdzfinansējuma vai citā atbalsta formā, taču būtiski – atklātu konkursu ietvaros, nosakot skaidrus vērtēšanas kritērijus. Ar pilnu pētījuma tekstu un secinājumiem var iepazīties šeit <https://www.pierigaspartneriba.lv/wp-content/uploads/2021/10/Petijums-Pieriga-NVO.pdf>

Ķekavas novada Partnerības “Daugavkrasts” biedru lokā saskaņā ar projekta “Partnerības Daugavkrasts kapacitātes stiprināšana jaunas funkcijas attīstīšanai” ietvaros veiktajiem audita datiem ir 12 juridiskas personas (t.sk. Ķekavas novada pašvaldība, sešas biedrības, četras kapitālsabiedrības un viena zemnieku saimniecība), kā arī 10 fiziskas personas.

Šī projekta ietvaros tika organizētas divas fokusa grupas ar novada NVO pārstāvjiem un, atsevišķi, ar novada domes darbiniekiem un deputātiem. Sarunu rezultāti abās fokusgrupās apstiprināja augstāk izklāstītos Dina Bite un Ulda Dūmiņa pētījuma secinājumus. Fokusgrupā ar politiķiem un domes darbiniekiem konstatējām arī to, ka publiski visvairāk redzamākās, vai atpazīstamākās NVO ir tās, kuru pārstāvji visuzstājīgāk cīnās par interešu pārstāvību Ķekavas novada domē, meklējot individuālus ceļus savas dienaskārtības virzīšanai. Tomēr, būtu nepieciešams aktivizēt lielāku NVO skaitu un darbīgajām organizācijām piedāvāt jaunas kompetences un resursus, kas ļautu tām izvērst savu pamatdarbību un iekļaut plašāku novadnieku loku.

Ķekavas novada NVO dienaskārtību, līdzīgi kā citām NVO Latvijā nosaka pieejamais finansējums no fondu donoriem, tostarp no pašvaldības. Tas ietekmē NVO resursu plānošanu, nosaka darba ritmu un finanšu plūsmu. Projektiem piešķirtais finansējums ir arī galvenais ienākumu avots gandrīz visām aptaujātajām NVO, izņemot nelielu skaitu ar tām, kuras identificēja pašvaldības līdzfinansējumu infrastruktūras projektu realizēšanai un sociālās jomas finansējuma atbalstu no pašvaldības pensionāru biedrībai, īpašo bērnu atbalstam. Biedru naudas un biedru ziedojumi līdzfinansējumam ir pieejami vien nedaudzām novada biedrībām un ierobežotā apmērā. Daudzi NVO aktīvisti uzskata, ka viņu NVO ir dibināti kādu konkrētu projektu realizēšanai un ārpus tiem biedrību sabiedriskais darbs neizplešas. Cita situācija ir kultūras un sporta jomu organizācijās, kam ir pieejams pašvaldības finansējums, ne publiska

konkursa rezultātā. Publiski nav pieejami ne darbības kritēriji, pēc kuriem šis pašvaldības finansējums tiek iegūts un izlietots, nedz organizāciju atskaites par publiskā finansējuma izlietošanu. Novada NVO netiek informēti par šāda finansējuma iegūšanas iespējām un pieteikšanās uz to netiek izsludināta informatīvajā telpā.

Varam secināt, ka lielais NVO skaits Ķekavas novadā un to nelielā, nekonsekventā iesaiste novada pārvaldībā liecina par izteiktu līdzdalības iespēju vakuumu, kas savukārt ir nelabvēlīgi pastiprinājusi kopējo Latvijas reālpolitikas tendenci: iedzīvotāju neuzticēšanos pieņemtajiem lēmumiem un vilšanos, distancēšanos no novada pārvaldības kopumā. Tas varētu būt viens no iemesliem, kādēļ liela daļa Ķekavas novada NVO ir snaudoši un to ietekme novada publiskajā telpā maz jūtama.

Aprakstītais līdzdalības vakuums un novadu reformas rezultātā jaunām teritorijām bagātākais novads, kā arī pašvaldības vadības apņemšanās sadarboties ar “Daugavkrastu”, lai izveidotu stabilu partnerību ar NVO sektoru, ir laba iespēja jaunai attīstībai – jaunas līdzdalības sistēmas izveidošanai. Šāda sistēma ļautu pašvaldībai saslēgt kopdarbam un izmantot savu resursu – novada NVO sektoru. Izpētes kopums, kas projekta “Partnerības Daugavkrasts kapacitātes stiprināšana jaunas funkcijas attīstīšanai” ietvaros notiek, lai “Daugavkrastu” pārveidotu par NVO resursu centru un vienas pieturas aģentūru NVO tīklam novadā, ļaus to izdarīt īsā un vidējā termiņā, veicinot līdzdalības marķieru sasniegšanu, kuri iezīmēti novada attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam.

NVO iesaistes mehānismi

Rosīga pilsoniskā līdzdalība ir pamatā NVO iesaistei novada pārvaldībā, bet līdzdalības mērķtiecīgā izaugsmē par pilnvērtīgu NVO un pašvaldības partnerību ir nepieciešams:

1. Identificēt līdzdalības mērķa grupas;
2. Nospraust stratēģiskos un taktiskos mērķus;
3. Identificēt konkrētus līdzdalības mehānismus, tiem atbilstošus rezultātus un marķierus rezultātu izvērtēšanai.

Mērķa grupas

Pilnvērtīgai Ķekavas novada pilsoniskās sabiedrības sasniegšanai ar mērķi rosināt līdzdalību un panākt jaunu biedru iesaisti biedrībā “Partnerība “Daugavkrasts”” esam identificējuši sekojošus potenciālo “Daugavkrasta” **biedru mērķa grupas** novadā:

- *pilsoniskās sabiedrības biedrības, kas strādā plašākas sabiedrības labā*
- *sporta organizācijas*
- *kultūras organizācijas*
- *kopienu līderi*
- *aktīvo iedzīvotāju kopas*
- *jauniešu kopas*
- *senioru kopas*

Stratēģiskie virzieni

Tā kā šobrīd ir nepieciešams no zemākā līdzdalības punkta atjaunot novada NVO aktivitāti, rosināt to darbu, un, vienlaikus, stratēģiski virzīt sadarbību ar pašvaldību, lai sadarbojoties panāktu šobrīd iztrūkstozo līdzdalības sistēmas attīstību, kā arī ņemot vērā biedrības darbības audita secinājumus, it īpaši audita rekomendācijas “Daugavkrastam”, ir divi būtiski **stratēģiski virzieni** NVO sektora kā resursa iekļaušanai novada rīcībpolitikās:

- A. turpināt darbu pie stratēģiskās sadarbības veidošanas ar Ķekavas novada pašvaldību (ne tikai LEADER programmas ietvaros), lai nodrošinātu sistēmiskus risinājumus pilsoniskas sabiedrības iesaistei, un

- B. veidot dialogu ar lēmumu pieņēmējiem un viedokļu līderiem, skaidrojot nevalstisko organizāciju nozīmīgumu un to veiksmīgai darbībai nepieciešamos priekšnoteikumus.

Taktiskie mērķi

Saskaņā ar Ķekavas novada NVO dienaskārtību un izvērtēto zemo līdzdalības līmeni, jauno biedru piesaistei būtu nepieciešams sasniegt sekojošus **taktiskos mērķus**:

1. Ātri, atpazīstami un precīzi sasniegt ekonomiski aktīvos novada iedzīvotājus, kuri ir iepriekš izrādījuši interesi par sadarbību ar “Daugavkrastu” sadarbības projektu ietvaros, NVO tīklos un citur aktīvā līdzdalības procesā.
2. Konsekventi, atpazīstami un iekļaujoši sasniegt sporta, kultūras organizācijas un aktīvo iedzīvotāju kopas, kuras līdz šim nav iekļāvušās līdzdalības procesā kopā ar “Daugavkrastu”.
3. Pieejami, atpazīstami un iedrošinoši uzrunāt kopienu līderus, jauniešu kopas un senioru organizācijas, kuras līdz šim nav iekļāvušās līdzdalības procesā kopā ar “Daugavkrastu”.
4. Iekļaut aktīvo organizāciju lokā snaudošās NVO, rosināt jaunu NVO izveidi, lai varētu precīzāk sadarboties ar visu vecumu aktīvo iedzīvotāju kopām;
5. Izglītēt par NVO priekšrocībām un ieguvumiem no biedra statusa Partnerībā “Daugavkrasts”, uzņemt jaunus biedrus, deleģēt viņiem pārstāvību un atbildību.
6. Rosināt līdzdalīgu un iekļaujošu NVO dienaskārtību Ķekavas novadā, paralēli attīstot līdzdalības mehānismus sadarbībā ar pašvaldību.

Lai realizētu uzskaitītos taktiskos mērķus, vajag nodrošināt gan personisku, klātienē sarunu ar katru potenciālo biedru, gan arī izveidot publiskajā informācijas telpā viegli identificējamu, šķirojamu un uzticamu informāciju par darbu un dalību Partnerībā “Daugavkrasts”, caur kuru potenciālie biedri gan iegūst informāciju par līdzdalības iespējām, gan apzinās labumus no biedra statusa, gan sniedz Partnerībai strukturētu atgriezenisko saiti.

Divi līdzdalības mehānismi: digitālā līdzdalība un Stropi

Izpētot Partnerības “Daugavkrasts” kapacitāti laika periodā līdz 2023.gadam, kritiski izvērtējot sadarbības potenciālu un atbalsta intensitāti no pašvaldības, kā arī esošās personāla noslodzes un atbildību sadalījumu Partnerības biedru vidū, kā arī ņemot vērā Partnerības biedru idejas un atgriezenisko saiti fokusa grupās, rosinu izvēlēties **divas galvenos mehānismus NVO sektora sasniegšanai un iesaistei**:

- digitālā līdzdalība;
- personiskā līdzdalība novada kopienu “Stropos”, jeb katras kopienas aktīvo iedzīvotāju uzturētos informācijas un sadarbības punktos (ideju pirmo reizi formulēja Līga Broduža “Daugavkrasta” biedru fokusa grupā, kā piemērs – Mežinieku kopiena, Rakaru ielas pašpārvaldes kopiena, Kažoku ciema vietrades kopa).

2021. gadā Latvijas Universitātē aizstāvētā promocijas darbā “Digitālās demokrātijas iespējas un ierobežojumi Latvijā”⁴ Dr.oec. Eduards Lielpēters raksta par digitālās līdzdalības nozīmi rīcībpolitikās: “Laikā, kad valsts pārvalde veido šo jomu jaunus noteikumus un regulējumus, ir būtiski, ka iedzīvotāji piedalās lēmumu pieņemšanas procesā, tādā veidā nodrošinot, ka valsts pārvalde biznesa videi neuzspiež iestāžu pārstāvju vienpusēji radītus nosacījumus, bet, gluži pretēji, nosacījumi tiek izstrādāti ciešā sadarbībā ar iedzīvotājiem un ievērojot uzņēmumu intereses.”

Plānojot jauno biedru iesaistes rīcības un tam nepieciešamos Partnerības “Daugavkrasts” resursus, izmantosim Dr.oec. E.Lielpētera piedāvāto līdzdalības veicināšanas metodoloģiju, kas sastāv no trim secīgi ieviešamiem līmeņiem, un šajā projektā izstrādāto zīmolvedes Lolitas

⁴ <https://www.bvef.lu.lv/par-mums/zinas/zina/t/69623/>

Ozoliņas piedāvājumu iedzīvotāju kopienu uzrunāšanai, jaunu biedru piesaistes plānam Ķekavas novada teritorijā, kas pamato kopienu “Stropu” iedarbināšanu ar visus novadniekus vienojošo vietas uzlabošanas un infrastruktūras veidošanas vajadzību, ko nepieciešams atbalstīt un izkopt kā līdzdalības aizsākumu kopienu vietradē.

Šie divi mehānismi tiks atbalstīti ar rīcībām, projektu aktivitātēm un klātienes pasākumiem, ņemot vērā Partnerības “Daugavkrasts” resursus, pašvaldības atbalsta intensitāti, un epidemioloģiskās, arī sociālpolitiskās aktualitātes valstī.

Trīs sabiedrības iesaistes līmeņi:

IZGLĪTOT

Iedzīvotāji tiek izglītoti par pilsonisko un politisko līdzdalību un konkrēto lēmumu pieņemšanas jomu. Pirmajā līmenī valsts pārvaldes iestādēm ir arī jāizmanto tradicionālie (kopienu līderi, turpmāk kopienu Stropi) komunikācijas kanāli lai sasniegtu iedzīvotājus, kuri neizmanto digitālos risinājumus, tomēr varētu kļūt ieinteresēti klātienes līdzdalības aktivitātēs vai arī varētu apgūt digitālās prasmes nākotnē.

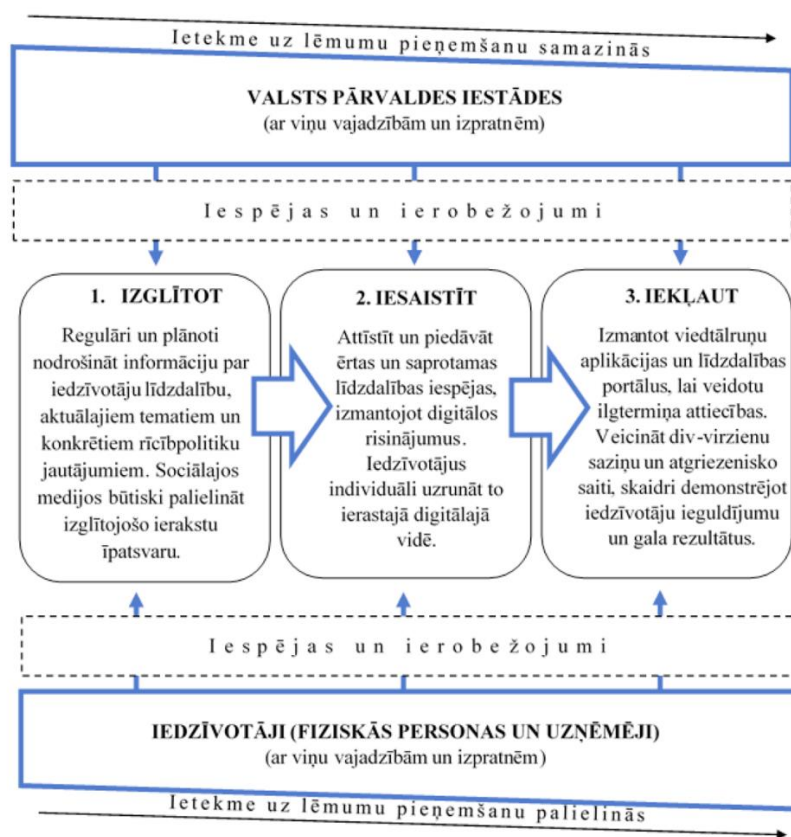
IESAISTĪT

Digitālās vides risinājumi tiek izmantoti, lai apzinātu iedzīvotāju viedokli un iesaistītu viņus lēmumu pieņemšanas procesā Digitālo risinājumu pielietošanai neesot par pašmērķi, bet par modernu metodi, kas palīdz būtiski palielināt iedzīvotāju individuālās iespējas piedalīties lēmumu pieņemšanas procesā. Kopienu Stropi kalpo gan ikdienas saziņas vajadzībām, gan novadā iebraukušo cilvēku uzziņām, gan krīzes komunikācijai un atgriezeniskajai saitei ar Partnerību “Daugavkrasts”. Kopienu Stropi iesaista plašu sabiedrību caur vietrades procesiem, aizsāk atgriezenisko saiti ar Partnerību “Daugavkrasts”. “Daugavkrasts” ideju un sākotnēji haotiskas līdzdalības spiediena rezultātā aug un mainās, uzturot strukturēta dialoga tradīciju ar Stropiem, uzņemot jaunus biedrus. Partnerība saskaņā ar biedru vajadzībām elastīgi maina un attīsta savu kā līdz šim vienīgā NVO kontaktpunkta dienaskārtību.

IEKĻAUT

Kamēr otrajā līmenī iedzīvotāju līdzdalība joprojām var būt arī vienreizēja un neregulāra aktivitāte, labi pārdomāta trešā līmeņa aktivitāšu ieviešana palīdz nodrošināt, ka līdzdalība lēmumu pieņemšanas procesā kļūst par paradumu iedzīvotājiem un pašsaprotamu sadarbības veidu gan iestāžu pārstāvjiem, gan iedzīvotājiem Iespēja šim mērķim izmantot digitālos risinājumus ir arī viena no lielākajām digitālās līdzdalības priekšrocībām.

Savukārt kopienu Stropi kalpos kā pašvaldības resurss gan ikdienas saziņas vajadzībām, gan novadā iebraukušo cilvēku uzziņām, gan iedzīvotāju sasniegšanai un krīzes komunikācijai, gan atgriezeniskajai saitei ar Partnerību “Daugavkrasts”. Jaunie biedri būs saņēmuši pārstāvības un pienākumu deleģējumu “Daugavkrastā”, patstāvīgi darbinās Stropus, kuri uzkrājot ideju un realizētu ieceru pieredzi kļūst par pamatu kvalitatīvi jaunam līdzdalības līmenim novadā.

Digitālās līdzdalības veicināšanas modelis

Avots: Eduarda Lielpētera konstrukcija

Jauno biedru sasniegšana: saturs un konteksts

Ņemot vērā Ķekavas novada kultūrvēsturisko piesātinājumu, industriāli agrāro iedalījumu, un iedzīvotāju skaita pozitīvo dinamiku, Rīgas ietekmēto dažādo apdzīvotības intensitāti un, vienlaikus, nepieciešamību nodrošināt novada līdzsvarotu attīstību, kā arī īpaši paturot redzeslokā ATR rezultātā pievienoto Baldones teritoriju intereses, zīmolvedes Lolitas Ozoliņas piedāvājums Ķekavas novadam ir sakņots vietradē, lai tas varētu vienlīdz uzrunāt visus identificētos potenciālo jauno biedru segmentus. Vietas kopienai ir izšķiroša un būtiska loma cilvēka piederības reprezentēšanā un iedzīvināšanā. Kopiena ir sociāli konstruēts jēdziens ar vairākām nozīmēm, taču galvenās iezīmes, kas to raksturo, ir kopīga identitāte, vietas sajūta, attiecību veidošana ar vidi un līdzcilvēkiem, un viennozīmīgi – kultūra.

Lolitas Ozoliņas ieskatā Ķekavas novada daudzveidību, kas ir nepieciešamais elements unikālās vietas radīšanas procesā, veido arī katra novadnieka mājas un katrs no mums. Aptaujās un fokusgrupās vieta, dažādu iemeslu raisīta piederība tai, un bažas par vietu attīstību ir galvenais motīvs. Visplašākos komentārus dažādās iedzīvotāju grupās sociālajos tīklos izraisa tieši ar vietu nesakārtotību, pārmaiņām, vai attīstību saistītās tēmas. Tai pat laikā novadnieki atzīst, ka nepārzina sava novada vietas, labprāt iepazītu tās un tur dzīvojošos cilvēkus.

Zīmolvede uzskata, ka visiem novadniekiem kopīga ir vēlme pēc savējo kopienas, pēc domapmaiņas un koprades, uzzināt, domāt, ietekmēt, pārliecināt, saukta par «tieksšanās identitāti». Novadu reformas rezultātā Ķekavas un Baldones novadu saplūšana dod iespēju ar jaunu skatu palūkoties uz novada dzīvi un vietām, kurās dzīvojam.

Līdz ar to vietrade ir visdažādāko iesaistes līmeņu novadniekus vienojošs elements un ir izmantojams par jauno biedru uzrunāšanas un sasniegšanas komunikācijas kodolu.

Vietražu (potenciālo “Daugavkrasta” biedru) vienojošās pazīmes

1. **Ģeogrāfiskās** – dzīves, pārvietošanās un uzturēšanās vietas.
2. **Demogrāfiskās** – vecums, tautība, dzimums, ģimenes lielums utt.
3. **Sociālekonomiskās** – paaudze, ekonomiskā labklājība, ģimenes dzīves cikls utt.
4. **Psihogrāfiskās** – dzīves stils, attieksmes, vērtības.
5. **Rīcības** – iesaiste, apmeklējums, patēriņš, lietošanas ieradumi utt.

“Daugavkrasta” komunikācijas resursa iedalījums pēc to intensitātes

Analizējot biedru fokusa grupās un organizācijas audita procesā identificēto informāciju, noteicu sekojošas grupas, kas ir resurss jauno biedru personiskas uzrunāšanas un digitālās līdzdalības kampaņai:

1. Primārie komunikācijas virzītāji ir **esošie Biedrības “Partnerība Daugavkrasts” biedri**.
2. Sekundārie: **Ķekavas novada iedzīvotāju mazās interešu un iniciatīvu grupas, to viedokļu līderi, jaunieši, seniori**.
3. Terciārā virzītāju grupa ir esošie **NVO spēlētāji Ķekavas un tuvējās apkaimēs (aktīvie/ pasīvie, interešu mērķi un darbības virzieni)**.
4. Esošajā līdzdalības intensitātē, piešķirot uzticamību informācijai - **Ķekavas novada pašvaldība**.

Jauns vietrades saturs

Stratēģiskā vietrade

Radīt pievilcīgu vietu ieinteresētajām mērķgrupām, piemēram, darba vietu pieejamības veicināšana (nodarbinātības mērķis), iedzīvotāju talantu un kompetenču attīstība (izglītojošais mērķis), kopienas sadarbība un tīklošanās (vietas piederības mērķis), mūsdienīga infrastruktūra (ekonomiskais mērķis).

Vienošanās par kopīgiem stratēģiskiem attīstības mērķiem un prioritātēm. Plānošanas procesā maksimāli iesaistīt iedzīvotāju kopienas: ne tikai publiskajā apspriešanās, bet arī ideju un pakalpojumu dizainēšanā.

Radošā vietrade

Pamatā izaicinājumu un mērķu īstenošana notiek, izmantojot mākslas, kultūras un citu radošo jomu idejas un līdzekļus. Piemēram, radošā kvartāla izveide, koprades telpas izveide, kurā katram iedzīvotājam ir jārada savs vietas identitātes apliecinājums, kopprojekti un kopdarbi, kuros var iesaistīt dažādu paaudžu un sociāli demogrāfiskā profila iedzīvotājus.

Radošums ir jāapzina un jāizmanto vietas piederības aktivitāšu organizēšanā, kur iespējami dažādi formāti. Apzināt radošās personības – vēsturiskās un mūsdienu, kas ir dzīvojušas un radījušas novada ietvaros. Zīmīgi tēmturi, radoši objekti, ko izmantot sociālajos tīklos, fiziskā vidē, kas var kļūt par virtuālā satura tēmu.

Iedvesmo un motivē parādīt savu varēšanu. Vienmēr var vienoties par pašsaprotamām tēmām: mājas, daba, vide, dzīvestelpa, ko uzlabot, attīstīt, sakārtot.

Zīmolveide Lolita Ozoliņa iesaka noskaidrot iedzīvotāju mikro ikdienas vajadzības, identificēt dzīvesvietas nelabvēlīgās vietas jeb vietas, ar kurām nelepojas: objektus, ielas, ainavas utt., ko varētu attīstīt un noskaidrot pašu iedzīvotāju gatavību iesaistīties Partnerības “Daugavkrasts” aktivitātēs un plānos. Ķekavas novada vietu iepazīšanas tūre – ko Tu nezināji par... Pretnostatījumi – skaistais vs. neglītāis novadā, potenciāls vs. izaicinājumi utt.

Pragmatiski par Ķekavas novada iedzīvotāju kultūrvēsturiski atšķirīgajiem dzīves stāstiem un telpas veidošanos. Novada kopienas ir raibi «puđuri» – ciemati, ielas, apkaimes, katrs ar savu oriģinālo raksturu un stāstu.

Vietrades procesa kristalizācijas centri

Ir nepieciešams identificēt faktiskās kopienas, apzināt to līderus, tajās esošās aktīvās un snaudošās NVO, kultūras un sporta organizācijas, kā arī pasīvos viedokļu līderus. Ķekavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas darba dokumenti norāda uz novada vietām, kurās varētu identificēt aktīvas, vietradē ieinteresētas kopienas, tomēr šis saraksts nav izmeļošs un kopienu robežas, vai vietražus vienojošās pazīmes, vai savstarpējās sadarbības modelis nav izpētīts.

Piemēram, Rakaru ielas kopiena ir labās vietas apsaimniekošanas prakses paraugs Ķekavas novada un Pierīgas mērogā, bet tā nav atspoguļota šajā tabulā.

Savukārt Dzērumi sastāv no vairākām vasarnieku un pastāvīgo iedzīvotāju kopienām, kuru teritorijas veido dārzkopības kooperatīvi, turpat Kažoku ciema kopiena veidojas no pastāvīgajiem iedzīvotājiem, kuri kopā labiekārto Misas upes krastu un infrastruktūru bez kooperatīva struktūras, bet nevienai no minētajām kopienām nav lauku telpai raksturīgo pazīmju, kādas ir Mellupiem vai Mežinieku kopienai.

Te būtu veicams pamatīgāks izpētes darbs, ko Partnerība “Daugavkrasts” ir iecerējusi veikt projektos, kuru mērķis ir tieši novada kopienu līderi.

Apdzīvotuma struktūra un tipoloģija atbilstoši piecām plānošanas (apdzīvotuma) telpām Ķekavas novadā (ar attīstības tendenci līdz 2030. gadam un ilgtermiņā)									
Urbānā telpa		Centra telpa		Kultūrvēsturiskā telpa		Lauku telpa		Rekreācijas telpa	
Pilsēta	Baloži	Pilsēta	Ķekava	-	-	-	-	Pilsēta	Baldone
Apkaim-Ciemi	Krustkalni Valdlauči Rāmava Kallakalns Lapenieki	Apkaim-Ciemi	Odukalns Vimbukrogs	-	-	-	-	-	-
-	-	Ciemi	Alejas Krogsils Skujnieki Jaunsils	Ciemi	Daugmale Dzintari Bērmente	Ciemi	Mellupi Plakanciems Dzērumi	Ciemi	Sānupes Vārpas Mencendarbe* Pulkame Saulgoži Jenči
-	-	Mazciemi	Lielvāri	-	-	Mazciemi	Katrīnmuīža Misas Kažoki	Mazciemi	Misa Sarma Pulkame Riekstukalns
-	-	-	-	Viensētu grupas		Viensētu grupas		Viensētu grupas	
-	-	-	-	Viensētas		Viensētas		Viensētas	

Tabula “Ķekavas novada pilsētu un ciemu tipu hierarhija apdzīvotuma (plānošanas) telpā” (3.tabula, 20.lpp. “Ķekavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam, 2021.gada aktualizācija” (2021.gads, izstrādes stadijā), skatīt: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_19095)

Dažas praktiski realizējamas idejas vietrades darba uzsākšanai, kas atbilst diviem līdzdalības mehānismiem tika izteiktas “Daugavkrasta” biedru fokusa grupu gaitā:

- Kopienu Stropu līmenī varētu izstrādāt regulāru un līdzdalību nodrošinošu vietas piederības projekta (aktivitāšu) izstrādes un komunikācijas plānu. Izmantot paša projekta gaitas publisku atspoguļošanu, publicitāti kā iespēju iesaistīties – izteikt viedokli, piedāvāt sadarbību, idejas utt.
- Izmantojot trīs digitālās un personiskās līdzdalības līmeņus būtu nepieciešams uzturēt un sekmēt vietas piederības veidošanas centienus un nepārtraukti izvērtēt situāciju, uzturot aktīvas komunikācijas, saliedēšanas iespējas.

Turpmāk biedru piesaistes plānam uzskatāmības labad izmantosim augstāk attēloto Ķekavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā ietvertu apdzīvoto vietu uzskaitījumu, kuru darba gaitā papildināsim un precizēsīm, identificējot konkrētas aktīvās kopienas, aktīvistus un NVO.

Rīcības

1. Kopienas sadarbība un tīklošanās. Identificēt katras novada apdzīvotās vietas (vismaz 32) “kopienas kristalizācijas centru” – NVO vai aktīvistu, tīklot tos savā starpā, atspoguļot interaktīvajā kartē jaunizveidojamajā “Vienas pieturas NVO aģentā”;
2. Talantu un kompetenču attīstība. Izveidot kopienas Stropu, lokālu informācijas punktu, ko saturiski piepilda uzticamais “centrs”, piesaistīt tam kompetences un labumus ar “Daugavkrasta projektiem”, popularizēt uzziņu un sadarbības iespējas ar Stropiem “Daugavkrasta” tīklos;
3. Apzināt darba un dzīvošanas vietas, to pieejamību katrā no kopienām. Apzināt to, ar ko katrā kopienā lepojas un to, ar ko nelepojas, ko tur vajag uzlabot. Apzināt vietu vēsturi, nozīmīgos cilvēkus, unikālos resursus. Izvietot šo informāciju jaunizveidojamajā “Vienas pieturas NVO aģentā”;
4. Izveidot Stropu tīklu, piesaistīt tam īpašu gadskārtu pasākumu ar pašvaldības atbalstu;
5. Stropi kļūst par Partnerības ”Daugavkrasts” biedriem, caur tiem rosinām jaunu biedru pievienošanu, izzinot un kategorizējot tos saskaņā ar identificētajiem potenciālo biedru segmentiem;
6. Atspoguļot Stropu darbību “Vienas pieturas NVO aģentā” kategorijās:
 - a. Stropi (infocentrs)
 - b. Koprades telpas, sastapšanās telpas (iekštelpas un ārtelpas)
 - c. Kopprojekti
 - d. Kopdarbi (t.sk. talkas)
 - e. Vietu vēsture
 - f. Dzīves telpa, vai vietu stāsti

Digitālie risinājumi atbilstoši digitālās līdzdalības metodoloģijas līmeņiem

Biedru piesaistes procesa posms	Izglītot	Iesaistīt	Iekļaut
Dienas kārtības veidošana	Informācija Daugavkrasta mājaslapā, izvērstā informācija Facebook @kekavasnovadaNVO, pasākumu reklāmas Instagram@; regulāra e-pasta ziņu lapa	Aptaujas par 6 rīcībām nepieciešamo informāciju sociālajos medijos un mājaslapā, nākotnes iniciatīvu apzināšana Vienas pieturas aģentā mājaslapā, balsošana Vienas pieturas aģentā par tālāk virzāmajām vietrades idejām	Informēšanās un diskusiju pasākumi sociālajos medijos par ierosinātajiem aktuālajiem tematiem; statistika par ierosinātajiem aktuālajiem tematiem un ieviešanas procesu mājas lapā; pārskatāms rīcību ieviešanas procesa attēlojums Vienas pieturas aģentā; individuālie pārskata ziņojumi e pastā par cilvēka ierosinātajām idejām un to virzības statusu

Lēmumu pieņemšana	Tiešsaistes tiešraides no sanāksmēm Daugavkrasta sanāksmēm sociālajos medijos un mājas lapā; sanāksmju kopsavilkumi mājas lapā; regulāra e pasta ziņulapa par konkrētiem tematiem	Stropu digitālais forums par aktuālajiem tematiem sociālajos medijos, mājas lapā vai Vienas pieturas aģentā; Iespēja piedāvāt rīcības ietvaros projektu idejas Vienas pieturas aģentā vai viedtālruņa aplikācijā	Pārskatāms rosinājumu virzības attēlojums Vienas pieturas aģentā (arī parādot iesaistīto individuālo dalībnieku skaitu); individuālie pārskata ziņojumi e-pastā par cilvēka ierosinātajām idejām un to virzības statusu; statistika par rīcību virzības gaitu Daugavkrasta mājas lapā
Biedru darba izvērtēšana un novērtēšana	Informācija sociālajos medijos, izvēsta informācija Daugavkrasta mājaslapā vai Vienas pieturas aģentā, regulāra e-pasta ziņu lapa par konkrētiem vietrades tematiem	Stropu digitālais forums par aktuālajiem tematiem sociālajos medijos, mājas lapā vai Vienas pieturas aģentā; Iespēja piedāvāt projektu idejas Vienas pieturas aģentā vai viedtālruņa aplikācijā	Līdzšinējo ieskaitīto individuālo dalībnieku aptauja Vienas pieturas aģentā vai viedtālruņa aplikācijā par apmierinātību ar ieviestajām rīcībām un iespējamiem tās uzlabojumiem

Metodoloģijas ieviešanas procesa progressa novērtēšanas kritēriji

Metodoloģijas līmenis	Novērtējamie kritēriji	Kvalitatīvie indikatori	Kvantitatīvie indikatori
IZGLĪTOT	Aktivitāte Daugavkrasta Facebook@ kekavasnovadaNVO un Instagram@	Iedzīvotāju novērtējums par Stropiem, NVO vai personām, kuras varētu būt labais piemērs citiem	Ierakstu ar definētajiem tēmturiem, vai atslēgas vārdiem īpatsvars; līdzdalības tematu pārstāvības apjoms
	Aktivitāte Daugavkrasta mājaslapā	Iedzīvotāju novērtējums par Stropiem, NVO vai personām, kuras varētu būt labais piemērs citiem	Lietotāju skaits, ierakstu dalīšanās skaits
	Aktivitāte Vienas pieturas aģentā	Iedzīvotāju novērtējums par informācijas pieejamību un tas kvalitāti	Lietotāju skaits
	E-pasta izmantošana saziņā	Adresātu novērtējums par saņemto	Adresātu skaits

		informāciju un tās kvalitāti	
	Iedzīvotāju vajadzības un izpratnes	Iedzīvotāju izpratne par demokrātiju, līdzdalību un aktuālajiem vietrades tematiem	Stropu, Daugavkrasta biedru skaits, kuri nodrošina informāciju par līdzdalību
	Iestāžu vajadzības un izpratnes	Pašvaldības pārstāvju novērtējums par demokrātijas procesu un iedzīvotāju līdzdalību	Pašvaldības pārstāvju skaits, kuru pienākumos ietilpst saziņa ar iedzīvotājiem
IESAISTĪT	Aktivitāte Daugavkrasta Facebook@ kekavasnovadaNVO un Instagram@	Negatīvo reakciju proporcija; komentāros paustā attieksme (atbalstoša, negatīva, neitrāla)	Iesaistošo ierakstu un ierakstu ar definētajiem tēmturiem proporcija; ārējo materiālu tiešsašu izmantošana; emocijikonnu, komentāru sadaļas un satura līdzlietošanas izmantojuma apjoms
	Stropu un Daugavkrasta biedru foruma darbība (sociālajos medijos, mājaslapā vai Viena spieturas aģentā)	Iedzīvotāju novērtējums par procesa kvalitāti	Dalībnieku skaits, ierakstu skaits; ierosināto ideju veiksmīgas īstenošanas reitings
	Aktivitāte Daugavkrasta mājaslapā	Iedzīvotāju novērtējums par procesa kvalitāti	Lietotāju skaits
	Aktivitāte Vienas pieturas aģentā	Iedzīvotāju novērtējums par procesa kvalitāti	Dalībnieku skaits, ierakstu skaits; ierosināto ideju veiksmīgas īstenošanas reitings
	E-pasta izmantošana sadarbībai	Adresātu novērtējums par saņemto informāciju un tās kvalitāti	Adresātu skaits
	Whatsap aplikācijas izmantošana	Iedzīvotāju novērtējums par procesa kvalitāti	Dalībnieku skaits, ierakstu skaits; ierosināto ideju veiksmīgas īstenošanas reitings
	Iedzīvotāju vajadzības un izpratnes	Iedzīvotāju novērtējums par Stropiem, NVO vai personām, kuras varētu būt labais piemērs citiem	Iedzīvotāju skaits, kuri ir piedalījušies lēmumu pieņemšanas procesā

	Pašvaldības vajadzības un izpratnes	Pašvaldības pārstāvju novērtējums par sadarbību ar iedzīvotājiem	Pašvaldības pārstāvju skaits, kuru pienākumos ietilpst saziņa ar iedzīvotājiem
IEKĻAUT	Aktivitāte Daugavkrasta sociālajos medijos	Iedzīvotāju novērtējums par Stropiem, NVO vai personām, kuras varētu būt labais piemērs citiem	Sekotāju skaits; aktivitāte komentāru sadaļā (atbildēšanas ātrums un atbildēto komentāru īpatsvars)
	Aktivitāte Daugavkrasta mājaslapā	Iedzīvotāju novērtējums par Stropiem, NVO vai personām, kuras varētu būt labais piemērs citiem	Lietotāju skaits
	Aktivitāte Vienas pieturas aģentā	Iedzīvotāju novērtējums par procesa kvalitāti	Regulāro un aktīvo dalībnieku skaits
	E-pasta izmantošana saziņai un sadarbībai	Adresātu novērtējums par saņemto informāciju un tās kvalitāti	Adresātu un dalībnieku skaits
	Whatsap aplikācijas izmantošana	Iedzīvotāju novērtējums par saņemto informāciju un tās kvalitāti	Regulāro un aktīvo dalībnieku skaits
	Iedzīvotāju vajadzības un izpratnes	Iedzīvotāju uzticēšanās Daugavkrastam, iedzīvotāju uzticēšanās pašvaldībai; iedzīvotāju viedoklis par savu spēju ietekmēt lēmumu pieņemšanas procesu	Iedzīvotāju skaits, kuri regulāri un atkārtoti ir iesaistījušies lēmumu pieņemšanas procesā
	Pašvaldības vajadzības un izpratnes	Pašvaldības pārstāvju novērtējums par sadarbību ar iedzīvotājiem	Iedzīvotāju sniegtā ieguldījuma īpatsvars lēmumu pieņemšanas procesā
	<i>Dr.oec.E.Lielpētera metodoloģijas konstrukcijas adaptācija</i>		